

Prof. dr hab. Piotr Dobosz

Kraków, dnia 1 grudnia 2020 r.

Uniwersytet Jagielloński

Wydział Prawa i Administracji

Katedra Prawa Administracyjnego

Recenzja rozprawy doktorskiej

Pana mgra Michała Mólki pt.: *Działalność filantropijna w Polsce – zagadnienia administracyjnoprawne*, Katowice 2020, maszynopis, ss. 285,

przygotowanej pod kierunkiem prof. dr. hab. Czesława Martysza oraz promotora pomocniczego dr Magdaleny Stożek-Kucharskiej

W związku z powołaniem mnie przez Radę Dyscypliny Nauki Prawne Uniwersytetu Śląskiego w charakterze recenzenta rozprawy doktorskiej Pana mgra Michała Mólki zatytułowanej *Działalność filantropijna w Polsce – zagadnienia administracyjnoprawne*, przedkładam recenzję wraz z pozytywnym wnioskiem, co do spełnienia przez Niego wymagań określonych w art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (tekst jednolity: Dz.U. z 2017 r. poz. 1789 ze zm.) w zw. z art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. poz. 1669).

Już na wstępie z pełnym przekonaniem stwierdzam, że przedłożona do mojej recenzji dysertacja doktorska Pana **mgra Michała Mólki pt. *Działalność filantropijna w Polsce – zagadnienia administracyjnoprawne*, Katowice 2020**, odpowiada w pełnym zakresie wymogom sformułowanym przez postanowienia art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 r. poz. 1789 ze zm.) w zw. z art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższymi nauce (Dz.U. poz. 1669).

Z informacji na stronie tytułowej dysertacji doktorskiej wynika, że przedłożona do mojej recenzji dysertacja doktorska została przygotowana z udziałem promotora pomocniczego w osobie **Pani mgr Magdaleny Stożek-Kucharskiej**.

Dysertacja doktorska przygotowana przez Pana **mgra Michała Mólkę** w zakresie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne stanowi w treści i ujęciu oryginalne rozwiązanie trafnie i prawidłowo sprecyzowanego problemu naukowego oraz dobitnie wykazuje ogólną wiedzę teoretyczną Doktoranta w zakresie tradycyjnego i współczesnego dorobku nauki prawa administracyjnego, w obrębie wybranych dziedzin materialnego prawa administracyjnego, administracyjnego prawa gospodarczego, postępowania administracyjnego i sądowniczo-administracyjnego, a po części także innych gałęzi i dyscyplin prawa. Rozważania przeprowadzone przez Doktoranta w przedłożonej dysertacji doktorskiej wskazują również na Jego umiejętność dojrzałego prowadzenia pracy naukowej w obrębie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne.

W związku z powyższym wypowiadam się za dopuszczeniem Pana **mgra Michała Mólki** do dalszych etapów przewodu doktorskiego, w tym do publicznej obrony przedłożonej dysertacji doktorskiej.

W uzasadnieniu wysoce pozytywnej oceny rozprawy doktorskiej oraz w pełni pozytywnego wniosku w sprawie prowadzenia dalszych czynności przewodu doktorskiego Pana **mgra Michała Mólki** stwierdzam, co następuje:

I. Analiza tematu rozprawy, problemów i celów badawczych, układu pracy, zakresu rozważań, a także metody badawczej oraz poprawności językowej

I.1. Wybór, ujęcie i znaczenie (ranga) tematu rozprawy. Temat rozprawy dotyczący aspektów prawnoadministracyjnych zjawiska filantropii został ujęty w sposób oryginalny, a zarazem niezwykle trafnie dobrany, nawiązując w brzmieniu językowym do klasyki terminologii okresu dwudziestolecia międzywojennego. Za tak sformułowanym stanowiskiem przemawia okoliczność, że mimo znacznej liczby prac doktrynalnych w polskiej literaturze prawniczej poświęconych prawu o stowarzyszeniach i prawa o wolontariacie, brakowało do tej pory monografii odnoszącej się do tych zagadnień ujętych w sposób tak udany, obejmującej szereg wątków zupełnie nowych dla nauki prawa administracyjnego. Autor dysertacji doktorskiej skoncentrował swoją uwagę na problematyce prowadzenia działalności filantropijnej, która jak stwierdza Autor już w pierwszym zdaniu Wprowadzenia *jest głęboko zakorzeniona w polskiej tradycji, kulturze i ustawodawstwie* (s. 10 doktoratu).

Wybrany przez Pana **mgra Michała Mólkę** temat dysertacji doktorskiej wskazuje, że Autor podejmuje problematykę o charakterze teoretyczno-prawnym instytucji prawa publicznego, w tym przede wszystkim w zakresie szeroko rozumianego prawa administracyjnego w zderzeniu z aspektami empirycznymi. Praca doktorska – chociaż osadzona przedmiotowo w obrębie prawa administracyjnego – obejmuje także wątki problemowe z innych gałęzi prawa np. z zakresu prawa konstytucyjnego. Doniosłe z perspektywy doktrynalnej jest to, że rozważania Doktoranta nie koncentrują się wyłącznie na szczegółowej charakterystyce rozwiązań prawno-pozytywnych, ale zostały problemowo osadzone w obrębie części ogólnej prawa administracyjnego, materialnego i formalnego prawa administracyjnego, a także – w odpowiednim zakresie – w ramach prawa konstytucyjnego.

Doktorant w prowadzonych rozważaniach naukowych przeprowadza w sposób prawidłowy i interesujący analizę zagadnienia administracyjnoprawnych podstaw działalności filantropijnej.

Sam tytuł dysertacji doktorskiej ma charakter oryginalny w tym znaczeniu, że Autor zawarł w nim nie tylko abstrakcyjne instytucje prawne ale koreluje je w węźle problemu naukowo-badawczego. Praca doktorska już w samym tytule powinna sygnalizować nie tylko zakres przedmiotowy rozważań, ale formułować także problem merytoryczny, który zostanie poddany rozważaniom naukowym. Wymaga podkreślenia, że już sam wybór tematu jest dobrany trafnie, aktualny w obrębie nauki i praktyki, doktrynalnie wartościowy i nośny problemowo. Recenzowana dysertacja doktorska czyni w pełni zadość takiemu założeniu merytorycznemu i metodologicznemu. Doktorant już w tytule dysertacji doktorskiej artykułuje bardzo interesujące i nośne doktrynalnie zagadnienie o dużej użyteczności dla praktyki stosowania prawa administracyjnego.

Doktorant podjął zagadnienie, które z pozoru wydawać by się mogło, posiada wymiar wąski i bardzo szczegółowy. Analiza całej pracy wskazuje, że jest odwrotnie. Zagadnienie to jest wielopłaszczyznowe i w pełni wartościowe z punktu widzenia nauki prawa administracyjnego. Nie jest to zarazem problematyka marginalna czy niszowa. Wręcz przeciwnie. Niezwykle doniosłe jest zestawienie instytucjonalnych, systemowych nowych instytucjonalnych rozwiązań prawnych w zakresie działalności filantropijnej co odnieść należy do crowdfundingu.

Autor podjął w dysertacji doktorskiej szereg istotnych dylematów teorii i empirii prawa administracyjnego. Wymaga podkreślenia, że Autor dysertacji doktorskiej nie pozostaje w

swoich ustaleniach wyłącznie w obrębie teorii i aktualnie obowiązujących rozwiązań prawnych ale prowadzi również charakterystykę empiryczną.

Tytuł rozprawy doktorskiej wskazuje, że Doktorant nie obawia się trudnych i skomplikowanych zagadnień. Jest to szczególnie istotne w odniesieniu do osób, które zamierzają systemowo i w dłuższej perspektywie zajmować się naukami prawnymi. Jak można wnosić z lektury treści całej dysertacji doktorskiej Pan mgr **Michał Mólka** posiada wyraziste predyspozycje do prowadzenia działalności naukowej.

Z perspektywy ustaleń nauki prawa administracyjnego należy dobitnie podkreślić, że rozprawa doktorska nie posiada charakteru wyłącznie opisowego, ale jest przede wszystkim dogłębną analizą teoretyczno-prawną w obrębie polskiego prawa publicznego, szczególnie w ramach nauki prawa i postępowania administracyjnego a także w pewnym zakresie w ramach nauki prawa konstytucyjnego, gdzie akcentowane są o różnym stopniu złożoności problemy prawne.

Treść recenzowanej rozprawy doktorskiej wskazuje, że Autor umiejętnie i z dużą swobodą potrafi formułować problemy badawcze do których ze zróżnicowanym stopniem szczegółowości ustosunkowuje się w formie tez i częściowych podsumowań w poszczególnych częściach rozprawy. Za twierdzeniami i tezami Doktoranta podąża wysoka umiejętność prawniczej argumentacji uwzględniającej różne okoliczności przemawiające za i przeciw określonemu sposobowi rozumowania. Autor posiada również umiejętności w formułowaniu ustaleń uogólniających, co jest nieodzowne dla wartościowej pracy badawczej. W tym zakresie Doktorant wykazuje wysokie umiejętności naukowe, które doprowadziły w konsekwencji do przygotowania bardzo wartościowej dysertacji doktorskiej. Doktorant prowadząc badania naukowe nad problematyką tytułową doktoratu czyni to w sposób systemowy, dogłębny dokonując wszechstronnej analizy stanu obowiązujących regulacji prawnych i ich doktrynalnej, empirycznej ale i judycjalnej (orzeczniczej) recepcji. Powyższy zabieg badawczy umożliwił Doktorantowi dokonanie interesujących i nośnych doktrynalnie ustaleń badawczych.

I.2. Cele badawcze i metoda pracy. W *Wprowadzeniu* (s. 10-14) dysertacji doktorskiej Autor w sposób uzasadniony względami merytorycznymi wyjaśnia przyczyny zainteresowania tytułową problematyką, jej znaczenia dla nauki i praktyki prawa administracyjnego oraz określa cele i metody badawcze zastosowane w pracy. Doktorant postawił sobie za cel pracy *dokonanie analizy prawno-porównawczej polskich regulacji*

prawnych dotyczących zbiorów publicznych, statusu prawnego organizacji pożytku publicznego, a w szczególności mechanizmu przekazywania 1% podatku dochodowego od osób fizycznych na rzecz tych organizacji, jako działalności wspierającej rozwój filantropii, loterii fantowych, z których dochód przekazywany jest na cele dobroczynne oraz crowdfundingu donacyjnego (s. 10). Autor w tym zakresie zmierza do postawienia problemu badawczego nie tylko w osi fundamentalnych zagadnień doktrynalnych ale także w sposób użyteczny dla praktyki stosowania prawa administracyjnego. W tym celu Autor stawia zasadnicze dwa pytania: 1) *czy w przypadku powyższych form prowadzenia działalności gospodarczej występują obszary nadmiernie uregulowane przez ustawodawcę bądź obszary nieuregulowane, a w konsekwencji*; 2) *ustalenie wpływu badanych regulacji prawnych na funkcjonowanie i rozwój filantropii w Polsce* (s. 10). Odpowiedź na tak sformułowane pytania ma doprowadzić w konsekwencji do sformułowania wniosków o charakterze *de lege lata* i *de lege ferenda* (s. 11).

Doktorant określa zastosowane w pracy metody badawcze znajdując dla nich stosowne uzasadnienie (s. 11 i n.). Autor wykorzystuje tutaj analityczno-prawną metodę badawczą dla analizy obowiązujących w Polsce unormowań prawnych oraz subsydiarnie metodę prawnoporównawczą dla zbadania - jak to określa Autor - *podobieństw i różnic* pomiędzy systemami prawnymi lub instytucjami prawnymi a także metodę historyczno-prawną dla zaprezentowania – przywołując słowa Autora *ewolucję* odniesioną do (s. 11). Dla zastosowania tych metod badawczych Autor uznaje za niezbędne dokonanie: 1) analizy prawnoporównawczej określonych rozwiązań prawnych wewnątrz prawa polskiego, 2) analizę historycznoprawną dotyczącą form prowadzenia działalności filantropijnej, szczególnie zbiorów publicznych i loterii fantowych, 3) analizę poglądów doktryny, 4) analizę orzecznictwa sądowego i administracyjnego odnoszącej się do tytułowej problematyki badawczej, 5) analizę rzeczywistości administracyjnej działalności filantropijnej w Polsce, zarówno ogólnodostępnej, jak i tej dla której niezbędne było uzyskanie informacji w trybie dostępu do informacji publicznej, co odnosi się do organów Krajowej Administracji Skarbowej (s. 11).

W treści *Wprowadzenia* zaprezentowano również strukturę dysertacji doktorskiej (s. 12-14) oraz podano datę stanu prawnego uwzględnionego w pracy doktorskiej (s. 14). Jest to data 30 września 2019 r. a zatem data z okresu sprzed pandemii Covid 19, co wyjaśnia dlaczego doktorat nie zawiera w swej treści zagadnień związanych z tym problemem społeczno-medycznym determinującym także nowe regulacje prawne.

I.3. Plan i układ pracy.

Przyjęty w pracy doktorskiej plan i układ dysertacji uważam za prawidłowy i umożliwiający czytelnikowi zapoznanie się z wszechstronną charakterystyką tytułowego zagadnienia problemowego. Został on sporządzony w sposób logiczny i czytelny oraz świadczy także o umiejętnościach konstrukcyjno-metodologicznych Autora recenzowanej rozprawy doktorskiej. Plan i układ pracy świadczy o przemyślanej konstrukcji pracy odzwierciedlającej pełne rozeznanie Autora w całości obszaru badawczego. Zawartość całej pracy doktorskiej posiada charakter systemowy w znaczeniu merytorycznego wyczerpania zagadnień ważnych, a nawet mniej istotnych, z punktu widzenia tematu dysertacji doktorskiej. Wewnętrzna konstrukcja pracy (plan pracy) jest zdeterminowana przemyślanym podejściem o charakterze teoretyczno-prawnym, eliminującym do niezbędnego minimum wątki opisowe.

Dysertacja doktorska oprócz *Wprowadzenia* i *Zakończenia* składa się z sześciu merytorycznych rozdziałów a także z reprezentatywnego wykazu źródeł, w tym wykazu literatury, aktów prawnych (pominiętych w spisie treści), orzecznictwa oraz innych źródeł. W pracy już na wstępie nie zabrakło także wykazu skrótów.

Wymiar przejrzystości i czytelności rozważań zawartych w rozprawie doktorskiej nadają podsumowania kończące rozważania w każdym z rozdziałów pracy, co na bieżąco znacznie uczytelnia autorskie rozważania koncepcyjne.

I.4. Język pracy doktorskiej

Rozprawa doktorska została napisana językiem komunikatywnym, a prowadzone wywody są przejrzyste i zrozumiałe dla czytelnika. Wywody merytoryczne poprowadzone przez Doktoranta są przekonujące, niezależnie od tego czy Autor ustosunkowuje się do poglądów doktryny, treści źródeł prawa czy tez orzecznictwa, i niezależnie od tego czy je aprobuje, czy też z nimi polemizuje.

II. Szczegółowa prezentacja, analiza i ocena tez zawartych w rozprawie.

Celem tej części recenzji jest wskazanie przez osobę sporządzającą recenzję tez sformułowanych przez Autora, które świadczą o twórczym i refleksyjnym podejściu do tytułowej problematyki. Tezy te są „rozproszone” w treści pracy i w pewnym zakresie

zostały sformułowane na samym początku prowadzonych rozważań a następnie rozwinięte w poszczególnych rozdziałach pracy a także podsumowane w ostatniej części dysertacji doktorskiej.

II.1. *Wprowadzenie* zawarte w recenzowanej dysertacji doktorskiej spełnia swoją funkcję i wprowadza czytelnika w przedmiot dalszych rozważań, w cele które postawił sobie Autor dysertacji doktorskiej, a także w inne aspekty prowadzonych analiz naukowych.

II.2. W rozdziale pierwszy, który poświęcony został zagadnieniu filantropii, jako pomocy drugiemu człowiekowi (s. 15-48) przede wszystkim zdefiniowano leksykalne znaczenie pojęcia filantropia i odniesiono je do języka prawnego i prawniczego oraz poddano analizie w perspektywie temporalnej na przestrzeni dziejów ludzkości.

Budowa rozdziału i podniesione w nim zagadnienie są prawidłowo ujęte i zamykają się w obrębie najważniejszych zagadnień mających znaczenie dla tytułowej problematyki. Rozdział pierwszy zawiera szerokie *spectrum* zagadnień ogólnych i szczegółowych bezpośrednio powiązanych z tytułową problematyką badawczą.

Autor trafnie dostrzegł, że pojęcie *filantropii* nie jest stosowane w ustawodawstwie (s. 21 i n.), ale w języku ustaw jest stosowany termin *dobroczynność*, który nie został jednak ustawowo zdefiniowany przez ustawodawcę (s. 21 i n.). Natomiast, jak wskazuje Doktorant, pojęcie *filantropii* jest stosowane obok pojęcia *dobroczynności*, przy czym nadaje się im odmienne konteksty znaczeniowe, co znajduje także odzwierciedlenie w dorobku doktrynalnym (s. 22 i n.).

W kolejnym fragmencie doktoratu Autor przeprowadza czytelnika przez historię działalności filantropijnej w Polsce (s. 23-47).

Podsumowanie do rozdziału pierwszego ma znaczenie uogólniające, gdzie m.in. w odniesieniu do współczesności wskazano na istotną rolę środków społecznego komunikowania dla rozwoju i popularyzacji filantropii.

II.3. W rozdziale drugim zatytułowanym *Zbiórki publiczne* (s. 49-90) Autor dysertacji doktorskiej - w trakcie swoich rozważań – prezentuje ewolucję regulacji prawnych dotyczących zbiorów publicznych w Polsce (s. 49-53). W tej części Autor jednoznacznie systematyzuje aksjologicznie poszczególne etapy rozwoju prawa polskiego w odniesieniu do zbiorów publicznych i wolontariatu (s. 51).

Doktorant podejmuje następnie kwestię sposobu definiowania pojęcia zbiórka publiczna (s. 53-59). Problematyka charakteryzowana w tej części pracy uwzględnia szereg istotnych zagadnień np. kwestię *wylączenia spod jurysdykcji ustawy o zasadach prowadzenia zbiorok publicznych* (s. 59-63). Szkoda, że rozważania prowadzone w tym zakresie nie zawierają stanowiska autorskiego.

Dalsze rozważania prowadzone w tym rozdziale obejmują *zagadnienia szczegółowe związane z organizacją i przeprowadzaniem zbiorok publicznych*, co w swej istocie dotyczy aspektów proceduralnych (s. 63-72).

Następnie Autor poddaje rozważaniom rodzaje i zakresy odpowiedzialności za przeprowadzenie zbiórki publicznej niezgodnie z przepisami ustawy (s. 72-75) oraz charakteryzuje zbiórki publiczne w obrębie obowiązującego prawa (s. 75—85). Szkoda jednak, że Autor nie rozwinął wszystkich myśli merytorycznych dotyczących zagadnień prezentowanych w tym rozdziale.

W podsumowaniu rozdziału drugiego (s. 85-90) zawarto trafnie sformułowane konkluzje i wskazano ich znaczenie dla dalszych rozważań i ustaleń. Autor miejscami sformułował swoje jednoznaczne stanowisko w odniesieniu np. do wprowadzenia legalnej definicji zbiórki publicznej, co Doktorant ocenił w sposób jednoznacznie pozytywny (s. 86).

II.4. Rozdział trzeci zatytułowany *Status organizacji pożytku publicznego jako jedna z form Pozyskiwania środków na działalność filantropijną* (s. 91-150) to umiejętne ustalenia dotyczące znaczenia organizacji pożytku publicznego w działalności o charakterze filantropijnym. Autor doktoratu w tej części rozważań wykazuje bardzo wysokie umiejętności naukowe połączone z wiedzą teoretyczną i umiejętnością odniesienia jej do zagadnień praktyki stosowania prawa administracyjnego w obrębie tytułowej problematyki badawczej. Spośród wielu zagadnień zaprezentowanych w rozdziale trzecim zwrócić uwagę na prawidłowe ustalenia Doktoranta dotyczące np. spółek wałowych (s. 106). Interesujące są także rozważania dotyczące orzecznictwa sądowego w sprawach objętych rozważaniami prowadzonymi w tym rozdziale.

Podsumowanie do rozdziału trzeciego, podobnie jak podsumowania dokonane we wcześniejszych rozdziałach dobitnie wskazuje na umiejętność wiązania analizowanej problematyki z materią, która zostanie zaprezentowana w dalszej części dysertacji doktorskiej.

II. 5. Rozdział czwarty zatytułowany został *Loterie fantowe jako forma prowadzenia działalności filantropijnej* (s. 151-194). W tej części rozważań zaprezentowana została analiza

przedmiotowa loterii fantowych, także w aspekcie retrospekcji historycznej, gdzie Autor wskazuje na różnice pomiędzy *loterią* i *loteryjką* (s.155). Autor dotyka w niej zagadnień i problemów niezwykle doniosłych, jak np. kwestii oceny zgodności wprowadzonych zmian z zasadą zaufania do państwa i prawa (s. 142-147), gdzie znalazły się autorskie wnioski o zróżnicowanej treści i konkluzji. Doktorant wskazuje na zróżnicowane ustalenia w tych kwestiach, zajmując wyraziste stanowisko w tej materii. Doktorant trafnie wskazuje, że loteria fantowa łączy w sobie elementy gry loteryjnej i gry fantowej (s. 165).

Podsumowanie zawarte w tej części rozważań spełnia swoją funkcję merytoryczną i techniczną.

II. 6. Rozdział piąty zatytułowany został *Crowdfunding donacyjny jako forma wspierania rozwoju filantropii* (s. 195-236). Autor także i w tej części rozprawy doktorskiej podejmując tytułową, nową z perspektywy instytucjonalnej, problematykę crowdfundingu charakteryzuje ją bardzo szczegółowo. Autor wskazuje, że instytucja ta nie jest uregulowana w prawie polskim (s. 195).

W rozdziale piątym Doktorant w sposób nie tylko nośny naukowo ale i niezwykle interesujący, bardzo wnikliwie zaprezentował instytucję zupełnie nową w naszej rzeczywistości społecznej i prawnej, formułując szereg wniosków i konkluzji.

W podsumowaniu do tego rozdziału Autor wyraźnie konkluduje crowdfunding jako *jedną z najbardziej innowacyjnych form prowadzenia działalności filantropijnej*.

II. 7. Rozdział szósty zatytułowany został *Zbiórki publiczne, loterie fantowe, mechanizm przekazywania 1% podatku na rzecz organizacji pożytku publicznego i crowdfunding – analiza prawnoporównawcza* (s. 237-256). Autor również i w tej części rozprawy doktorskiej podejmując tytułową problematykę charakteryzuje ją bardzo szczegółowo. W rozdziale szóstym Autor dokonał analizy prawnoporównawczej w obrębie prawa polskiego a następnie sformułował wnioski o charakterze *de lege lata* i *de lege ferenda*.

Lektura treści rozdziału szóstego ponownie upoważnia do konkluzji, że Doktorant z dużą swobodą i rzetelnością omawia wszystkie najistotniejsze problemy badawcze i wątki szczegółowe. Niestety zabrakło w tym rozdziale wyraźnego podsumowania. Trudno też jest jednoznacznie wyprowadzić wniosek czy Doktorant opowiada się w prawie polskim za modelem jednolitej regulacji prawnej dotyczącej crowdfundingu (por. s. 249).

II. 8. Doktorant kończy rozważania zawarte w dysertacji doktorskiej *Zakończeniem* (s. 257-262) prezentacją wyników przeprowadzonej ankiety. Tym samym jest w zasadzie osobny rozdział w którym zabrakło odniesień do rozważań przeprowadzonych w całej dysertacji doktorskiej.

III. Zagadnienia warsztatowe i formalne

Wśród kwestii warsztatowych należy przede wszystkim wskazać na wysoce reprezentatywny wykaz literatury, dobrze sporządzony i liczący wiele pozycji. W pracy wykorzystano ponadto liczne akty normatywne oraz wiele orzeczeń sądowych.

Literatura wykorzystana w dysertacji naukowej jest przywoływana prawidłowo z perspektywy standardów naukowych. Wykaz aktów prawnych został sporządzony prawidłowo z uwzględnieniem hierarchii źródeł prawa i zastosowaniem kryterium temporalnego.

Pewną wadą pracy jest nie wykorzystanie literatury i prawodawstwa obcego. Uważam jednak, że ten swoisty mankament jest wytłumaczalny i uzasadniony. Praca została bowiem ukierunkowana na analizę polskich problemów nauki prawa administracyjnego i z tego powodu odwoływanie się do obcego dorobku pozbawiłoby pracę waloru przejrzystej narracji naukowej prowadzonej dla zrealizowania założonych celów. Byłaby to zatem praca o zupełnie innym charakterze poznawczym.

W rozważaniach dotyczących fundacji Autor nie odniósł się w wystarczający sposób do istoty prawnie rozumianych fundacji, a to istniejącej w przeszłości fundacji rodzinnej i istniejących obecnie fundacji publicznej.

Ponadto Autor pominął głośną sprawę Fundacji Wentzlów z Krakowa, która została ustanowiona testamentowo i nie została zniesiona ustawowo, gdyż testament nie został wykonany.

Olbrzymim mankamentem jest brak zakończenia do całej pracy.

Brakuje także szerszych odniesień do koncepcji teoretycznych nauki prawa administracyjnego.

W pracy doktorskiej nie uniknięto nielicznych błędów technicznych, które w przypadku wydania książki powinny zostać usunięte, tak np.:

- 1) Na s. 15 w przypisie nr 6 jest *str.* zamiast *s.* ;
- 2) Na s. 109 w tekście głównym początek nowego akapitu jest *Druqa* zamiast *Drugą*;
- 3) Na s. 199 zamiast *crowdfunding jest pojęciem niejednoznacznym* jest *crowdfunding jest nie pojęciem jednoznacznym*;

4) Na s. 218 w zdaniu pierwszym zamiast *przy czym jest czy czym*.

IV. Wnioski końcowe recenzenta

Zarysowane uwagi polemiczne i nieliczne zastrzeżenia, nie podważają w sposób gruntowny wysokich walorów naukowych recenzowanej pracy doktorskiej. Sposób prezentacji problematyki pracy wykazuje, że Doktorant nabył zdolność formułowania tez i ich egzemplifikacji dzięki posiadanej umiejętności dojrzałej interpretacji tekstu prawnego przy jednoczesnym prawidłowym zastosowaniu instytucji, pojęć i zasad nauki prawa administracyjnego, a w pewnym stopniu także nauki prawa konstytucyjnego. Temat pracy determinował pewien zakres opisowych rozważań pozytywno-prawnych. Pomimo tego w dysertacji doktorskiej zdecydowanie przeważa problemowa i w odpowiedniej mierze twórcza analiza wybranych zagadnień, wspierająca się systemowo i kompleksowo właściwie dobranym dorobkiem doktryny i orzecznictwem. Rozprawa dobitnie wskazuje duże zainteresowanie materiały tytułową pracy i zaangażowanie Doktoranta w systemowe ujęcie istotnych dla tematu zagadnień, wysoce poprawne ustalenie obowiązującego i historycznego stanu prawnego, reprezentatywne zgromadzenie literatury tematu i prawidłowe jej wykorzystanie.

Recenzent jest zdania, że przedłożona rozprawa doktorska z uwagi na swój zaangażowany merytorycznie, a zarazem aktualny i ambitny temat, który został prawidłowo i kreatywnie rozwinięty, a także ze względu na posiadany w odpowiednim zakresie wymiar teoretyczny i praktyczny – stanowi istotny wkład w naukę prawa publicznego i prywatnego.

Uważam również, że dysertacja doktorska po dokonaniu niezbędnych poprawek i uzupełnień może zostać wydana drukiem.

Podsumowując stwierdzam i podkreślam – jak w konkluzji wstępnej – że recenzowana praca spełnia merytoryczne a także formalne wymogi stawiane pracom doktorskim przez art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 r. poz. 1789 ze zm.) i z tego względu wnioskuję o dopuszczenie **Pana mgra Michała Mólki** do dalszych etapów przewodu doktorskiego, w tym do publicznej obrony przedłożonej dysertacji doktorskiej.

Prof. dr hab. Piotr Dobosz